

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Informacja sygnalna
Za I PÓŁROCZE
2015 ROKU

Warszawa, sierpień 2015 r.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Z uwagi na to, że dotychczas prowadzony monitoring stanowił jedynie diagnozę sytuacji obecnej, z inicjatywy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej została opracowana nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, przekazana do stosowania urzędom pracy w 2015 roku.

Zakłada ona m.in.:

- poszerzenie danych o wolnych miejscach pracy o oferty internetowe w oparciu o przeprowadzane 2 razy w roku (kwiecień, październik) przez wojewódzkie urzędy pracy badanie ofert pracy w Internecie,
- przeprowadzenie raz w roku (wrzesień/październik) przez powiatowe urzędy pracy badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw, co pozwoli na formułowanie krótkotrwałych prognoz dotyczących zapotrzebowania zgłaszanego ze strony pracodawców na lokalnym rynku pracy.

Informacja sygnałna za I półrocze 2015 r. jest pierwszą informacją sporządzoną w oparciu o nową metodologię. Analizą objęto grupy elementarne (kod 4-cyfrowy) z Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (Dz. U. z 2014 r., poz. 1145).

Podstawowymi miernikami stosowanymi w monitoringu do określenia deficytu bądź nadwyżki są:

Wskaźnik dostępności ofert pracy

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

gdzie: \bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t

\bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t

Miernik informuje o dostępności oferty pracy w danej grupie elementarnej. Im wyższa wartość miernika tym dostępność niższa.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

gdzie: DB_t^k – liczba długotrwanie bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

Wartość miernika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwanie bezrobotni. Im większa wartość miernika tym więcej długotrwanie bezrobotnych w danej grupie elementarnej zawodów.

Wskaźnik płynności bezrobotnych

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

gdzie: OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

W nowej metodologii identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody deficytowe	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WPB_t^k \geq 1$ lub <i>brak wartości</i>
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WPB_t^k \geq 1$ lub <i>brak wartości</i>
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub <i>brak wartości</i>	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Z przedstawionej tabeli wynika, że:

Zawody deficytowe to zawody, w których liczba dostępnych ofert pracy jest większa od średniego stanu bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, odsetek długotrwale bezrobotnych w tych zawodach nie przekracza mediany (Me), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (bądź jest równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody maksymalnie deficytowe to zawody, w których nie odnotowano bezrobotnych czyli wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero.

Zawody zrównoważone to zawody, w których liczba bezrobotnych jest zbliżona do liczby dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym, odsetek długotrwale bezrobotnych w tych zawodach nie przekracza mediany (Me), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (bądź jest równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to zawody , w których występuje przewaga liczebna bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobocie długotrwale powyżej mediany (Me) oraz niski odpływ netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu 2015 roku zawiera tabela 2.

Tabela 2. Grupy elementarne deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w I półroczu 2015 roku

	Nazwa grupy elementarnej
DEFICYT	Analitycy systemów komputerowych
	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)
NADWYŻKA	Operatorzy urządzeń energetycznych
	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni
	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani
	Pracownicy do spraw transportu
	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni
	Maszyniści kolejowi i metra
	Pracownicy zakładów pogrzebowych
	Planiści produkcyjni
	Opiekunowie dziecięcy

Na poziomie kraju w I półroczu 2015 r. nie wystąpiły grupy elementarne maksymalnie deficytowe i maksymalnie nadwyżkowe oraz grupy elementarne zrównoważone.

Grupy elementarne deficytowe

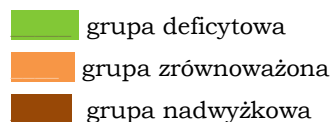
Analitycy systemów komputerowych byli grupą deficytową w województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, pomorskim i zachodniopomorskim.

grupa deficytowa

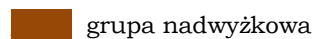
Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center) byli grupą deficytową w województwach: małopolskim, śląskim, warmińsko-mazurskim,

wielkopolskim i zachodniopomorskim. W województwach mazowieckim i opolskim omawiana grupa elementarna była zrównoważona, natomiast w województwie lubuskim - nadwyżkowa.

Grupy elementarne nadwyżkowe

Operatorzy urządzeń energetycznych byli grupą nadwyżkową w województwach: mazowieckim, podkarpackim, podlaskim, śląskim i wielkopolskim.

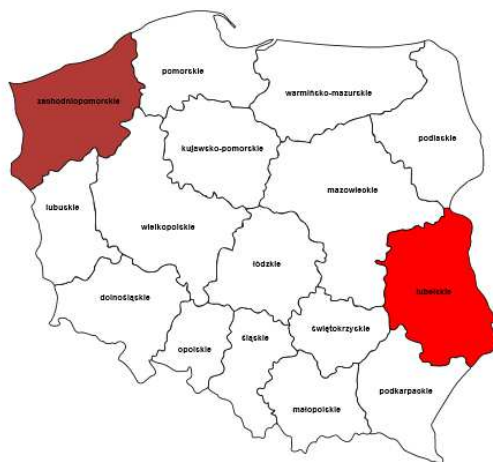

Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni byli grupą nadwyżkową w województwach: kujawsko-pomorskim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, śląskim, świętokrzyskim i wielkopolskim.

 grupa nadwyżkowa

Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej nie sklasyfikowani byli grupą nadwyżkową w województwie zachodniopomorskim. Natomiast w województwie lubelskim była to grupa maksymalnie nadwyżkowa.

 grupa maksymalnie nadwyżkowa

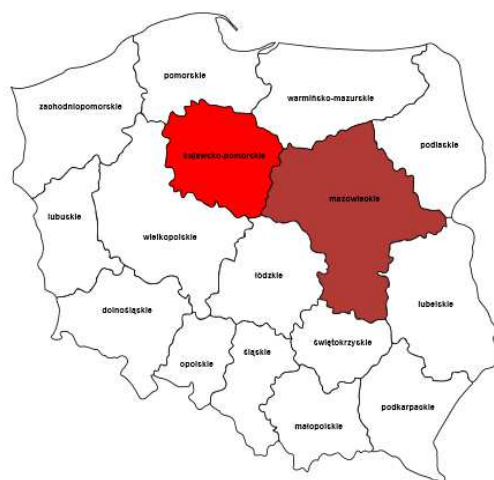
 grupa nadwyżkowa

Pracownicy do spraw transportu byli grupą nadwyżkową w siedmiu województwach: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubuskim, małopolskim, podkarpackim, śląskim i zachodniopomorskim.

 grupa nadwyżkowa

Klasyfikatorzy żywności i pokrewni byli grupą nadwyżkową w województwie mazowieckim, natomiast maksymalnie nadwyżkową w województwie kujawsko-pomorskim.

 grupa maksymalnie nadwyżkowa

 grupa nadwyżkowa

Maszyniści kolejowi i metra byli grupą elementarną nadwyżkową w województwach: łódzkim i mazowieckim.

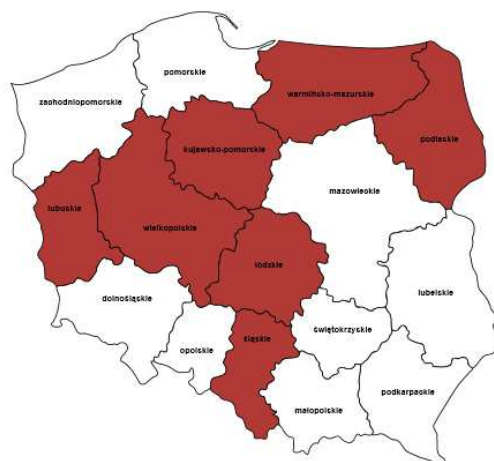
■ grupa nadwyżkowa

Pracownicy zakładów pogrzebowych byli grupą nadwyżkową w województwach: dolnośląskim, małopolskim i wielkopolskim.

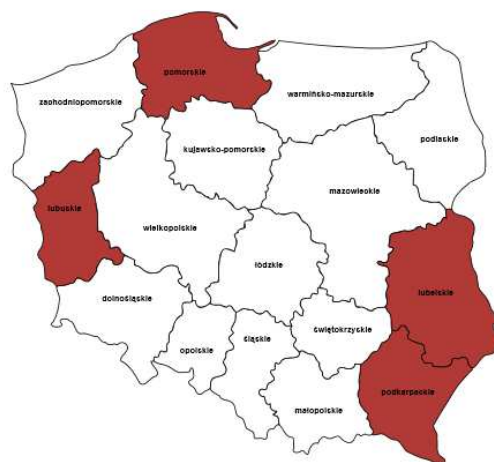
■ grupa nadwyżkowa

Planiści produkcyjni byli grupą nadwyżkową w województwach: kujawsko-pomorskim, lubuskim, łódzkim, podlaskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim

■ grupa nadwyżkowa

Opiekunowie dziecięcy są grupą nadwyżkową w województwach: lubelskim, lubuskim, podkarpackim i pomorskim.

■ grupa nadwyżkowa

Opracowano: Wydział Analiz i Statystyki (AM)